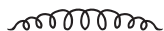

I

Rác nhà người ta

Bo đi học về. Khăn quàng đỏ nói lỏng ra, sơ mi trắng dẫm mồ hôi nửa trong nửa bỏ ngoài quần. Mà chiếc quần dẫu có thắt lưng vẫn xệ xuống dưới cái bụng tròn quay. Bo vừa đi vừa nhún nhảy. Hôm nay là thứ bảy, chỉ học hai tiết Công nghệ và Giáo dục Công dân. Vừa học, vừa chơi, vừa chờ tiếng chuông tan lớp. Thoải mái gì đâu. Đường về nhà không xa. Bo đi bộ, chỉ phải băng qua ngã tư đèn xanh đèn đỏ. Ba bảo Bo học lớp 6, lớn rồi, phải tự lập. Ba chịu khó đón Bo mấy hôm đầu năm học, cùng đi bộ với Bo về nhà cho quen.

Đến ngã tư Bo dừng lại dù thấy tín hiệu cho phép người băng qua đường đang bật xanh. Ba dặn dò Bo rồi. Thấy tín hiệu xanh dừng băng qua vội. Lỡ đến giữa đường, nó đổi màu, xe cộ cứ ủa tới thì nguy hiểm, bởi mình đâu biết nó xanh bao lâu rồi. Bo chịu khó chờ tín hiệu đỏ. Hết đỏ, bắt đầu xanh trở lại mới ngó trước ngó sau rồi băng qua đường. An toàn. Cứ thế, cái ba lô trên lưng nhún nhảy cùng Bo hớn hờ về nhà. Đầu hẻm, chiếc xe rác chạy ra, tiếng máy nổ bành bịch rầm rĩ. Bo nép vào một bên, nó gọi với theo:

- Chú ơi, còn cây quất.

Nhưng chiếc xe rác làm như không nghe thấy, cứ nổ bịch bịch rồi chạy ra đường lớn. Bo đứng ngẩn ngơ. Bên kia hẻm là cây quất. Nó bé lắm, chẳng đường bệ như những chậu quất người ta chưng Tết trong những phòng khách sang trọng. Chắc tại hẻm nhỏ, nhà nhỏ thì người ta chơi quất nhỏ. Tết qua lâu rồi. Bo đi học lại cả tuần rồi mà. Hoa cúc, hoa vạn thọ của hẻm đã theo xe rác đi về đâu không biết nhưng cây quất thì vẫn nằm lại đó, mắc kẹt giữa bức tường và chậu cây to. Có lẽ vị trí này khuất mắt nên xe rác làm biếng. Bo băng qua hẻm thử nắm một cành mà kéo. Nó nhắm mắt

bặm môi. Bây giờ thì Bo biết rồi. Vừa nằm trong góc khuất vừa gai góc như mây thì người ta lơ mây là phải. Nhưng Bo thấy mấy trái quất vẫn tròn căng chín vàng, lá vẫn xanh đầy sức sống. À, mây cũng bển bở gai góc nhỉ. Tự nhiên Bo thấy thương cái cây bé nhỏ. Bo lại day day một cành, lại nhăn mặt xuyết xoa vì gai đâm đau nhói. Nó cởi ba lô, cúi người lựa thế mím môi kéo. Cây quất dùng dằng một lát rồi lết ra khỏi góc kẹt. Bo thở phào, mang ba lô lên vai, kéo lê cái cây từ đầu hẻm về cuối hẻm. Đứng rồi, nhà Bo ở cuối hẻm mà.

Cửa chỉ khép, Bo biết giờ này mẹ đang lúi húi bếp núc cơm trưa. Tháo ba lô, vớt khăn quàng đỏ lẫn lóc trên ghế sofa, Bo khom người bung cây quất lên lầu. Cái sọt tre đan mắt cáo bọc miếng giấy hoa bị kéo lê lết đã bung ra. Đất vương vãi đầy nhà. Cứ thế, khệ nệ từng bước một, Bo băng qua phòng ngủ ba mẹ, mở cửa ra ban công. Đặt cây quất vào chiếc chậu không chỉ còn tro ít đất, Bo thở phào xoa tay vào nhau, đặc ý ngắm nhìn tác phẩm của mình. Nằm tạm đó đi nhé. Tao nghỉ ngơi đã rồi sẽ chăm sóc cho mây cẩn thận. Bây giờ mệt quá rồi, Bo thầm nghĩ, trước hết mình sẽ phá cái chậu tre ra rồi vun đất vào, nén chặt phần gốc. Chà, nhà mình có cái chậu đẹp thật. Chậu hồng của mẹ đây mà. Vừa vặn cho cây quất. Hồi mới dọn nhà về mẹ tuyên bố sẽ trồng một ban công hoa hồng đủ màu đủ sắc. Mở cửa bước ra là chạm hoa hồng. Ba không nói gì chỉ lằm bằm cũng lẳng mạn quá đi chứ. Và mẹ làm thật. Chừng hơn tháng nhà Bo đầy sắc hoa. Thứ bảy, chủ nhật mẹ dành thì giờ pha cà phê ngồi bên hoa thưởng thức. Rồi tưới tắm, phân bón kiểu gì không biết hoa bắt đầu lụi đi, quăn lá rồi vàng lá, rồi rụng lá, cuối cùng không cứu nổi. Mà mẹ cũng không có thì giờ để tâm cứu chữa. Công việc hàng ngày, tắt tả đi làm, cơm nước, nhà

cửa, chọt búa trăm thứ búa vảy. Mấy cây hồng đồng đánh biến mất, dấu tích còn mấy cái chậu không.

Tiếng quát dưới nhà làm Bo giật thót người:

- Cái gì thế này? Đất cát ở đâu thế này? Lại thằng Bo.

- ...

- Bo đâu rồi? Bo, Bo...

Và rồi tiếng bước chân tất tả lên lầu. Mẹ hiện ra trước cánh cửa mở rộng, đối diện với Bo và cây quất:

- Hà? Hết cái chơi rồi hả? Đi tha cái của nợ này về.

Mẹ bâng bâng tiến tới xử lý vấn đề chưa đầy năm phút. Xách cây quất, mở cửa thảng tay quăng ra sân thượng sau, trút hết cơn giận vào cái cây tội nghiệp:

- Rác nhà người ta!

Rồi bà phui tay quay lại lệnh cho thằng con trai đang đứng xớ rớ ở đó:

- Cái sàn nhà... Trả lại cho mẹ cái sàn nhà sạch sẽ rồi tắm rửa chuẩn bị ăn cơm. Ba sắp về rồi đó.

Buổi trưa, Bo ăn không ngon gì hết mặc dầu gặp món khoai khấu. Bò lúc lắc với khoai tây chiên. Thằng bé cúi cúi khều khều chén cơm nước mắt chực ứa ra. Bo có làm gì sai đâu. Cái chậu mẹ để

không mà. Bo chỉ muốn trồng cây thôi. Ủ, thì Bo có làm dơ nhà. Nhưng rồi Bo lau đèn. Thì Bo quét nhà lau đèn rồi đó. Ở trường Bo vẫn trực nhật, quét lớp gọn gàng đâu thua gì tụi con gái. Vậy mà mẹ nỡ... Mẹ thì chỉ quát tháo, lúc nào cũng quát tháo. Đẩy đĩa khoai tây chiên với thịt bò về phía Bo, giọng mẹ đã bớt phân gay gắt:

- Ăn đi. Còn không biết tội. Cái nhà lau như mèo mưa đó, thấy chưa.

Ba nhìn Bo cười cười:

- Hôm nay Bo được nhiều khoai tây thế. Cứ ăn cho ngon đi rồi chiều mình ra xem cây quất.

Bo thức dậy sau một giấc ngủ mệt mỏi. Nó ngồi dậy dụi mắt. Con mắt hơi ươn ướt. Dưới phòng khách, tiếng cây chùi nhà cọ vào sàn gạch. Chắc là mẹ. Chị Kim Sa thì đừng có mong. Đời nào chị chịu lẳng lẳng giải quyết hậu quả Bo gây ra. Tự nhiên Bo cảm thấy mình có lỗi. Mẹ đi làm cả tuần, chỉ được chiếu thứ bảy để nghỉ ngơi. Nụ cười của ba chọt hiện ra trước cửa phòng:

- Bo dậy rồi hả? Ra đây xem này.

Bo dụi mắt chạy ra sân thượng sau. Ba đang đứng trước cây quất bên bao đất hình như mới chõ về. Cây quất thì nằm bẹp dí, cành lá chỏng chơ. Ba dựng nó dậy ngắm nghía:

- Nó còn xanh tốt mà. Trông, nó sẽ sống đó con.

Bo ảm ức:

- Mẹ nói “Rác nhà người ta...”

Ba cười:

- Ủ, người ta quăng đi thì là rác. Mình đem về chăm sóc nó, chơi với nó thì nó là bạn mình.

Rồi ba nheo nheo mắt:

- Để coi, mình kiếm cho nó cái chậu. Cái chậu trước nhà thì không được rồi đó. Cửa mẹ trồng hồng. Mà cái chậu đó kiểu cách quá, sang chảnh quá. Cây quất của mình bình dân.

Ba đứng thừ ra một lát rồi tất tả đi vào phía nhà kho. Dem ra một cái thùng sơn cũ, ba hí hửng:

- Đây, cái chậu đây. Mình đục lỗ thoát nước cho nó, kê lên mấy cục gạch là có cái chậu đàng hoàng.

Ba vừa nói vừa làm. Bo thì chạy lăng xăng mừng cuống quýt. Ba kể Bo nghe ba rất thích trồng cây.

Chú Hải cũng thế. Hồi đó gia đình nội ở Huế mà. Nhà có vườn cây. Cây mít, cây nhãn... Có cả bụi chuối mọc bên con mương nhỏ chảy quanh vườn. Một bữa ba và chú Hải phát hiện ra một cây ớt mọc hoang ở đó. Thế là hai anh em giành nhau. Không đứa nào chịu nhường đứa nào cả. Sáng tưới, chiều tưới. Cả hai chỉ biết xác định chủ quyền bằng cách thi nhau mức nước tưới. Cây ớt bé chứt xiu chùng như ngộp nước te tua hết sống nổi. Bà nội kêu ba vào, xẻ ruột một trái ớt to chín đỏ lấy ra một mớ hạt tươi roi rói:

- Nì, con đem ra vườn gieo. Nó nảy mầm tha hồ trồng.

Ba lấy cái bay lúi húi xới đất trĩa hạt. Sáng nào cũng ra mương ngồi chồm hỏm nhìn vạt đất đen thui. Nhìn riết đến khi mấy cái mầm xanh nhỏ xiu nhô lên. Kì diệu thật. Từ đó vạt ớt của ba bắt đầu vươn lên tươi tốt. Ba vun gốc, bón phân. Chú Hải cũng nhảy vào trồng ớt. Vạt đất của chú xa hơn. Ớt của chú mọc sau nên chỉ cao lúp xúp. Cô Hà còn bé quá được bà nội cho mấy củ hành đem vùi vào đất. Hành mọc rất nhanh. Chỉ vài hôm là nhú mầm vươn lá.

Nhưng ba anh em không được gấn bó lâu dài với đất với vườn. Gia đình chuyển vào Nam. Việc này đã tính toán lâu rồi. Chỉ chờ ngày nó đến là đến thôi. Thế là già từ, cây mít, cây nhãn, bụi chanh và vạt ớt của hai anh em đang mùa trái xanh trái đỏ. Giọng ba ngậm ngùi. Chắc ba nhớ vườn xưa của ba, nhớ lắm.

Cái lỗ đáy chậu đã được đục xong. Hai lỗ cao thấp để dễ bề thoát nước. Bo phụ với ba cho đất vào. Thằng bé lúi húi phá mấy nan tre mắt cáo. Ba bảo cẩn thận đừng làm vỡ bầu đất. Nó sống được đến giờ là nhờ cái bầu đất đó. Cuối cùng thì cây quất cũng đã yên vị trong thùng sơn lùn, tròn vành vạnh. Cây quất đứng thẳng người kiêu hãnh trên màu đất mới. Cành lá nó vươn ra khoe mấy trái chín vàng căng tròn còn sót lại. Còn cả hoa và lấm tấm mấy trái non nữa chứ. Bo tưới cho cây gáo nước. Bây giờ Bo mới để ý đôi bàn tay và cả cánh tay, mấy vết cào xước còn tươi roi rói. Nó nhăn mặt vì rát. Chà, cây quất này, mày bé mà cũng gai góc quá chứ.

II

Tư lệnh không giầy

Phải hết hai tiết Văn này mới được nghe tiếng kèng tan trường, chấm dứt buổi học sáng. Chán ơi là chán! Bo chỉ muốn nằm bẹp xuống bàn, áp má vào mặt gỗ mát lạnh ngủ một lát rồi ra sao thì ra. Vừa chán, vừa buồn. Đầu giờ, trả bài viết Bo chỉ được sáu điểm. Thằng Hợp tám điểm. Lần này thì nó bỏ xa Bo rồi. Cấp một hai đứa cùng trường cùng lớp. Sức học ngang ngửa nhau, nếu có hơn thì Hợp chỉ nhỉnh hơn Bo chút đỉnh. Nhưng vào cấp hai Bo cứ thấy mình đuối dần đi. Cũng không hiểu tại sao.

Cô hỏi cái gì đó. Thằng Hợp ngồi bàn trước đưa tay đứng lên đọc rành mạch: